

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ Національного
авіаційного університету «Кіровоградська льотна академія
Національного авіаційного університету»

**Матеріали
V Міжнародної
науково-практичної
конференції**

*«Управління високошвидкісними рухомими об'єктами
та професійна підготовка операторів
складних систем»*

Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем» 24-25 листопада 2016 року, Кропивницький. – Вид-во КЛА НАУ, 2016, – 332 с.

Організаційний комітет:

Голова:

Неділько С.М. – начальник Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор.

Заступники голови:

Обідін Д.М. – заступник начальника Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету з наукової та навчальної роботи, д.т.н., професор;
Неділько В.М. – директор Науково-виробничого інституту аеронавігації Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Сидоров М.В. – доцент кафедри інформаційних технологій Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.пед.н., с.н.с.

Відповідальний секретар:

Козловська О.А. – ст. лаборант кафедри авіаційної метеорології Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету.

Члени оргкомітету:

Баранов Г.Л. – професор кафедри інформаційних систем і технологій Національного транспортного університету (Київ), д.т.н., професор;
Дем'янчук В.С. – професор кафедри обслуговування повітряного руху, Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету д.т.н., професор;
Залевський А.В. – декан факультету менеджменту Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Калкаманов С.А. – професор кафедри електричного транспорту Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, д.т.н., професор;
Кіліан М. – завідувач кафедри розвитку та будівництва Університету прикладних наук Вайєнштефан-Трієздорф (Німеччина), доктор інженерних наук, професор;
Кушнір О.О. – помічник начальника академії з громадських зв'язків, к.пед.н., доцент;
Невиніцин А.М. – декан факультету обслуговування повітряного руху Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, к.т.н., доцент;
Нестеренко К.С. – зав.кафедри авіаційної техніки Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету, д.т.н., професор;
Сіроштан С.М. – начальник редакційно-видавничого відділу;
Українцева Т.П. – в.о. директора науково-технічної бібліотеки;
Українець Є.О. – професор кафедри конструкції та міцності ЛА і двигунів Харківського університету повітряних сил ім. І.Кожедуба, д.т.н., професор;
Шульгін В.А. – декан факультету льотної експлуатації, к.т.н., доцент.

V. Aksenova	Possible logical errors (preventive approach) in deductive inferences of pilot's decision.....	213
О.П. Бондар	Математичний підхід в моделюванні складної авіаційної системи	215
И.И. Енина	Применение карбона при изготовлении деталей и узлов подвергающихся критическим температурным нагрузкам	216
С.В. Королев, Л.А. Максимова	Структурирование информации в процессах моделирования обучения	218
Е.И. Скловская, И.З. Скловский	Логические ошибки в индуктивных умозаключениях пилота.....	221
О.І. Скловська, І.В. Бурматов	Синергетична парадигма управління соціальними процесами в контексті філософії науки	223
В.М. Вовк	Забруднення поверхневих і підземних вод Побужжя в межах Національного природного парку «Бузький Гард»	226
К.І. Гайдук, Ю.О. Щербаков	Оцінка екологічного стану річки Сухокляя	229
О.Ф. Гелевера	Шляхи вирішення екопроблем річок Центральної України.....	231
О.А. Голодаєва	Модернізація методів синтезу штучних полімерів, шляхом зменшення обсягів водних та енергетичних ресурсів	234
А.О. Домаранський, Р.В. Синельнікова	Екостан річки Інгул та його вплив на туристичний розвиток регіону	237
А.А. Калашник	Комплексная оценка радиозэкологической ситуации в г. Кропивницкий	240
Р.В. Юзефович	Вплив сучасного фармацевтичного виробництва на екологічний стан водних ресурсів.....	241
І.Л. Якуніна	Основи мережевого планування діяльності оператора АНС в курсі вищої математики	244
І.І. Романько	Організація міжнародного співробітництва як пряму позааудиторної діяльності в КЛА НАУ з метою підвищення ефективності громадянської соціалізації курсантів	248
І.І. Романько	Синергетичний підхід до викладання історичних дисциплін в Кіровоградській льотній академії Національного авіаційного університету	251

Секція 5

Економіко-управлінські та правові аспекти професійної підготовки авіаційних фахівців

А.С. Арапов, С.В. Сорокун	Использование технологий CALS/PLM для интегрированной логистической поддержки в гражданской авиации	254
О.С. Арапов	Визначення економічної ефективності діяльності авіатранспортної компанії	256
В.В. Баранов	Кейс-метод как элемент современной программы подготовки авиаспециалистов	259
В.В. Баранов	МВА «авиационный менеджмент»: траектория развития.....	261

Організація міжнародного співробітництва як напряму позааудиторної діяльності в КЛА НАУ з метою підвищення ефективності громадянської соціалізації курсантів

Формування громадянськості студентської молоді сьогодні визнано важливим напрямом державної політики в галузі виховання. Однак утвердження громадянських цінностей у суспільстві, формування вільної особистості, яка має стійку громадянську позицію, усвідомлені життєві орієнтири та громадянську активність у демократичній системі освіти, повинно реалізовуватися через принципово новітні підходи внаслідок особистої прихильності людини до них, що підкреслює значимість удосконалення технологій громадянської соціалізації нової генерації молоді, зокрема курсантів КЛА НАУ як повноправних громадян.

В сучасній вищій школі для становлення громадянина використовується переважно когнітивний підхід, тому певна сума знань громадянознавчого змісту не перетворюється на духовні орієнтації особистості, а залишається лише на рівні інформації у пам'яті молоді людини, що актуалізує необхідність використання потенціалу позааудиторної діяльності як найбільш дієвого процесу формування громадянськості. Проте і позааудиторна робота щодо громадянської соціалізації курсантів має вдосконалюватися, зважаючи на процеси становлення інформаційного суспільства. Це акцентує увагу на питанні громадянської соціалізації курсантів у позааудиторній діяльності не лише в льотній академії, але й поза її межами і не тільки у територіальній громаді, що є вкрай необхідним, але й поза межами країни через забезпечення набуття курсантами громадянського досвіду на рівні міжнародних стосунків та зв'язків, що є особливо важливим за умов формування глобальної культури людства.

Формування у курсантів досвіду ефективної і свідомої участі в житті не тільки Академії, а й міста, регіону, держави можливе завдяки безпосередній політичній та громадській діяльності, соціальній поведінці, а також – змодельованим ситуаціям, що дає змогу реалізувати громадянські права і свободи як у місцевій громаді, так і в суспільстві в цілому. Організація активної громадянської практики засобами позааудиторної діяльності спочатку всередині академії, потім на позааудиторному рівні, надає курсантам можливість набути навичок самоорганізації, оволодіти засобами ефективного вирішення проблем, навчитися формулювати свої інтереси, легітимно їх оформлювати та делегувати своїх представників для викладення цих інтересів, відстоювати їх публічно, оволодіти мистецтвом пошуку компромісів із владою, вільно орієнтуватися в основних питаннях сучасної політики й критично ставитися до інформаційних потоків.

Міжнародне співробітництво в системі освіти визначається як універсальна форма взаємодії освітніх іноземних партнерів двох або кількох країн, суб'єктами яких є освітні установи, державні та неурядові організації, приватні особи. Особливістю міжнародного співробітництва є його невіддільний характер, що обумовлює існування рівності партнерів та співпраці. Міжнародне співробітництво включає у себе налагодження міжнародних зв'язків із закордонними освітніми, громадськими установами та організаціями, а також співпрацю між їхніми представниками. Головний акцент робимо на співробітництві, наслідком якого є спільна активна діяльність студентів на міжнародному рівні.

Сучасні студенти мають можливість подорожувати в країни сталої демократії (туристичні подорожі, інтернет-знайомства, інтрнет-подорожі, телебачення тощо), в наслідок чого вони стають свідками економічного благополуччя західних країн, політичної стабільності, абсолютної цінності прав людини, що призводить до порівняння з власною країною. Набуття досвіду міжнародного співробітництва стане необхідним кроком до подолання таких негативних проявів порівнювання, як почуття меншовартості, зневіри у потенціалі своєї країни та її народу, бажання виїхати на постійне проживання до інших країн.

Міжнародний досвід може стати стимулом для усвідомлення проблем своєї країни та прагнення змінювати її на краще; сприяти вмінню бачити не лише недоліки своєї держави, а й її досягнення на шляху до розбудови демократії; свідченням того, що кожна країна має свій досвід демократії, свої особливості як її становлення, так і розвитку; давати розуміння загальних демократичних цінностей та прагнення їх поділяти і, водночас, розуміння цінностей демократії для власної країни. Саме це й викликає у громадян почуття солідарності, коли є усвідомлення, вміння та прагнення захищати переваги своєї країни.

Для забезпечення ефективності громадянської соціалізації курсантів Академії розроблені заходи щодо розширення їхнього громадянського досвіду. В процесі розвитку громадянських ціннісних орієнтацій, узагальнення та систематизації знань щодо особливостей розбудови громадянського суспільства як в Україні, так і за кордоном, набутті реальних практик громадянської активної діяльності усередині навчального закладу відбувається формування необхідних умінь для залучення курсантів до міжнародної співпраці.

Позааудиторна діяльність ґрунтується на демократизації усіх аспектів вузівського життя, розвитку курсантського самоврядування, набутті курсантами досвіду громадянської діяльності. Насичення позааудиторної діяльності усередині ВНЗ громадянськими практиками, що передбачають включення курсантів у контекст міжнародної проблематики (правової, екологічної, громадянської, соціальної тощо) сприяє розширенню їхніх меж розуміння громадянськості, що є підготовчим етапом до реальних міжнародних зв'язків із зарубіжними представниками.

Для організації міжнародної співпраці студентів у навчальному закладі необхідно визначитися з координатором цього напрямку системи позааудиторної діяльності.

Діяльність координатора включає:

- встановлення зв'язків з іноземними освітніми закладами, громадськими організаціями;
- надання інформації про роботу посольств та зарубіжних представництв в Україні, представництв і консульств України за кордоном;
- інформування студентської спільноти про міжнародні освітні організації, програми, проекти, конкурси;
- здійснення листування з іноземними партнерами ВНЗ та підтримка з ними постійних контактів, підтримка програм обміну;
- підготовка звітів про міжнародну діяльність освітнього закладу.

Необхідним є залучення до організації міжнародної співпраці студентів – лідерів самоврядування. Надання можливості студентам реальної участі в житті ВНЗ сприяє як демократизації середовища в цілому, так і становленню їхньої активної життєвої позиції.

До визначення основних напрямів міжнародного співробітництва курсантів Академії залучено не лише науково-педагогічний колектив, а й курсантів при врахуванні специфіки ВНЗ. Це надає можливість взяти до уваги інтереси курсантів і, відповідно, спрямувати організаційні зусилля у напрямі міжнародної діяльності, що дозволить отримати найкращий результат.

Основними напрямками міжнародного співробітництва курсантів визначено наступні:

- організація листування з іноземними однолітками;
- участь у міжнародних конкурсах, що організовані закордонними та вітчизняними організаціями;
- організація та участь в міжнародних студентських культурно-освітніх обмінах;
- організація та участь в міжнародних проектах, програмах, семінарах, конференціях, форумах.

Розглянемо докладніше основні напрями. Організація листування, інтернет-контактів з іноземними однолітками сприяє налагодженню зв'язків, які можуть бути розширені у формі студентських обмінів. Листування та інтернет-контакти створюють для курсантів можливість зрозуміти специфіку та особливості культурного, історичного розвитку іншої країни та

народу, що сприяє формуванню глобальної свідомості, опануванню загальнолюдських цінностей, причому як для українських, так і для іноземних студентів. Завдяки віртуальним контактам стає можливим здійснити подорож у будь яку країну, ознайомитися з її досвідом розбудови сучасного суспільства, зокрема громадянського. Листування та інтнет-контакти виступають як перша сходинка до створення єдиного поля взаєморозуміння між закордонними однолітками, подолання стереотипів та упереджень.

Участь у міжнародних конкурсах щодо формування громадянськості курсантів надає можливості для обміну міжнародним досвідом, практиками, ідеями щодо розбудови громадянського суспільства в Україні та дозволяє інформувати закордонну громадськість про український досвід демократичних перетворень та сприяти формуванню позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Культурно-освітні студентські обміни – це дієвий механізм зближення різних культур, коли стає можливим подолання психологічних бар'єрів, діалог культур допомагає зламати звичні міжнаціональні стереотипи. Програми обмінів обов'язково включають знайомство з історією, культурою, традиціями приймаючої країни, міста, регіону тощо. Також під час обмінів відбуваються тренінги, проектна діяльність, які мають на меті організацію міжкультурного діалогу, обмін думками щодо розвитку громадянського суспільства обох країн, демократизації суспільства, вирішення глобальних проблем людства.

Освітні подорожі роблять можливим знайомство курсантів з розвитком громадянського суспільства країн сталої демократії, налагодження та розвиток партнерських зв'язків між українськими та закордонними освітніми закладами, сприяння інтеграції української молоді до європейського та світового культурного середовища. Представлення України міжнародній спільноті сприятиме формуванню громадянської гідності та солідарності української молоді, кращому розумінню власне своєї країни та її особливостей тощо.

Міжнародні студентські обміни є механізмом, який суттєво впливає на зміни в суспільстві і визначає майбутні взаємини між країнами, це інструмент будови і зміцнення громадянського суспільства. Вони сприяють набуттю досвіду взаємин з представниками європейської культури, міжкультурному діалогу, взаєморозумінню, визначенню спільних культурних та історичних коренів націй.

Участь у міжнародних проектах, семінарах, конференціях, форумах дозволяє курсантам отримати можливість спілкуватися з представниками різних країн. Проблеми, які обговорюються під час конференцій, форумів торкаються таких питань, як права і свободи людини, захист довкілля, демократичні перетворення, євроінтеграційні процеси, вирішення яких на міжнародному рівні сприятиме формуванню у курсантів вміння відстоювати інтереси власної країни з урахуванням інтересів інших національних спільнот.

Залучення курсантів до міжнародних проектів відкриває перед ними широкі можливості долучитися до закордонного досвіду вирішення важливих громадських проблем: авіаційних, екологічних, соціальних тощо, які мають практичні напрацювання їх демократичного вирішення, що є вкрай необхідним для нашої молоді. Міжнародні семінари для студентів завжди організуються у формі тренінгів, що створює найкращі умови для задоволення потреб студентів у спілкуванні, у самовираженні, у пізнанні світу.

Отже, підвищення ефективності громадянської соціалізації курсантів можливе за умов використання всього потенціалу позааудиторної діяльності, що є необхідним в умовах інформаційного суспільства. Організація міжнародної співпраці курсантів Академії як напряму системи позааудиторної діяльності обумовлена існуючими практиками міжнародних зв'язків сучасних студентів. Громадянський досвід, який курсанти отримують на рівні ВНЗ, а закріплюють за його межами на всіх рівнях – від місцевої громади до держави, вихід на міждержавний рівень стане верхньою сходинкою громадянського загартування молоді. Воно завершується реалізацією власних громадянських ініціатив курсантів, що сприятиме процесу їхнього входження у доросле життя і, відповідно, подальшій успішній громадянській соціалізації.